

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 28 november 2022
(OR. en)

14981/22

**Interinstitutionellt ärende:
2022/0206 (NLE)**

**EDUC 393
JEUN 170
SOC 634
EMPL 436**

LÄGESRAPPORT

från: Rådets generalsekretariat

till: Delegationerna

Föreg. dok. nr: 13961/22

Ärende: Rådets rekommendation om vägar till en framgångsrik skolgång och om ersättande av rådets rekommendation av den 28 juni 2011 om politiska strategier för att minska andelen elever som lämnar skolan i förtid

För delegationerna bifogas rådets ovannämnda rekommendation, som antogs av rådet (utbildning, ungdom, kultur och idrott) vid mötet den 28–29 november 2022.

Rådets rekommendation om vägar till en framgångsrik skolgång och om ersättande av rådets rekommendation av den 28 juni 2011 om politiska strategier för att minska andelen elever som lämnar skolan i förtid

(Text av betydelse för EES)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 165 och 166,
med beaktande av Europeiska kommissionens förslag, och
av följande skäl:

- (1) I den första och elfte principen i den europeiska pelaren för sociala rättigheter¹ framhålls vikten av att garantera god och inkluderande utbildning för alla, från tidig ålder. Det faktiska genomförandet av dessa principer är beroende av medlemsstaternas beslutsamhet och åtgärder. Åtgärder på EU-nivå kan komplettera nationella åtgärder, och kommissionen presenterade sitt bidrag i handlingsplanen för den europeiska pelaren för sociala rättigheter².
- (2) Den 30 september 2020 offentliggjorde Europeiska kommissionen ett meddelande om att förverkliga det europeiska området för utbildning senast 2025, där inkludering är en av de sex dimensionerna³. Den 18 februari 2021 godkände rådet rådets resolution om en strategisk ram för det europeiska utbildningssamarbetet inför och bortom ett europeiskt område för utbildning (2021–2030)⁴, vars första strategiska prioritering är att förbättra kvalitet, rättvisa, inkludering samt framgång för alla inom utbildningen.

¹ EUT C 428, 13.12.2017, s. 10.

² COM(2021) 102 final.

³ COM(2020) 625 final.

⁴ EUT C 66, 26.2.2021, s. 1.

- (3) Europaåret för ungdomar 2022⁵ syftar till att engagera ungdomar och ge dem egenmakt att utforma sin framtid och Europas framtid samt ge dem bättre möjligheter att delta i beslut som påverkar deras liv.
- (4) I rapporten om slutresultatet av konferensen om Europas framtid uppmanar medborgarna Europeiska unionen och dess medlemsstater att senast 2025 inrätta ett inkluderande europeiskt område för utbildning där alla medborgare, inbegripet i landsbygdsområden och avlägsna områden, har lika tillgång till utbildning av god kvalitet och livslång lärande⁶. I kommissionens meddelande från 2020 identifieras inkludering och jämställdhet som viktiga dimensioner av det europeiska område för utbildning som ska förverkligas senast 2025, och medlemsstaterna uppmanas att frikoppla skolresultat från socioekonomisk bakgrund. Rådet har enats om att senast 2030 bör andelen 15-åringar som är lågpresterande i läsning, matematik och naturvetenskap vara under 15 % och har åtagit sig att minska andelen unga med högst grundskoleutbildning till under 9 %.
- (5) Även om andelen unga med högst grundskoleutbildning har minskat avsevärt på EU-nivå och minskade med 3,9 procentenheter under perioden 2010–2021, är det fortfarande många som slutar skolan i förtid. Andelen unga med högst grundskoleutbildning var i genomsnitt 9,7 % i EU 2021, strax under Utbildning 2020-målet på EU-nivå på 10 % för 2020. Fortfarande är det över 3,2 miljoner ungdomar i EU (18–24 år) som har högst grundskoleutbildning. Det finns fortfarande avsevärda skillnader mellan och inom länder, med kvarstående ojämlikheter i specifika grupper (t.ex. presterar migranter, yngre män, etniska minoriteter som romer samt ungdomar på landsbygden och i avlägsna områden mindre bra).

⁵ Europaparlamentets och rådets beslut (EU) 2021/2316 av den 22 december 2021 om ett Europaår för ungdomar (2022), EUT L 462, 28.12.2021, s. 1.

⁶ *Conference on the Future of Europe – Report on the Final Outcome*, maj 2022, förslag 46 (s. 88).

- (6) Resultaten från OECD:s program för internationell utvärdering av elevprestationer (Pisaundersökningen) 2018 visar på en försämrad trend när det gäller antalet lågpresterande elever i grundläggande färdigheter under perioden 2009–2018 i många länder. En av fem 15-åringar i EU saknar fortfarande tillräckliga kunskaper i läsning, matematik eller naturvetenskap. Resultaten från ICILS (*International Computer and Information Literacy Study*) 2018 visar dessutom att en femtedel av ungdomarna i EU saknar grundläggande digitala färdigheter, och de visar också på allvarliga skillnader vad gäller socioekonomisk status, vilket hotar att fördjupa den digitala klyftan⁷.
- (7) Det finns data som bekräftar att den socioekonomiska bakgrunden är det som säkrast förutsäger skolresultaten. I de flesta EU-länder är elever från mindre gynnade miljöer överrepresenterade bland dem som slutar skolan utan någon gymnasieutbildning. Pisaundersökningen 2018 visade att i de flesta EU-länder är andelen underpresterande i läsning mycket större i den nedre fjärdedelen av indexet för ekonomisk, social och kulturell status än i den övre fjärdedelen, i vissa EU-länder upp till över 40 procentenheter. I akademisk litteratur bekräftas att elever med en mindre gynnad socioekonomisk bakgrund tenderar att ha större svårigheter med att utveckla akademiska och språkliga färdigheter. De uppvisade oftare inlärningsrelaterade beteendeproblem, visade lägre motivation för inläring, slutade skolan tidigare och med lägre kvalifikationer och otillräckliga färdigheter för att kunna delta i samhället fullt ut.

⁷ Även om digitala färdigheter ska betraktas som grundläggande färdigheter behandlas de inte uttryckligen i denna rekommendation, eftersom de redan står i centrum för andra initiativ såsom handlingsplanen för digital utbildning.

- (8) Under de senaste åren har medlemsstaterna i sina utbildningssystem integrerat ett stort antal migranter i skolåldern från tredjeländer (däribland flyktingar⁸), varav vissa med en mycket låg nivå av grundläggande färdigheter. Ytterligare utmaningar uppstår med människor som flyr kriget i Ukraina, varav en stor del är barn i skolåldern som behöver särskilt studiestöd (inbegripet att lära sig undervisningsspråket) och psykosocialt stöd.
- (9) Pisaundersökningarna 2015 och 2018 visade också att elevernas känsla av tillhörighet i skolan minskar och att mobbningen/nätmobbningen är utbredd och ökande. Forskningen belyser vikten av emotionellt, socialt och fysiskt välbefinnande i skolan för att öka barns och ungdomars chanser att lyckas med utbildningen och i livet. Den bekräftar att psykisk ohälsa liksom våld och mobbning, rasism, främlingsfientlighet och andra former av intolerans och diskriminering har förödande effekter på barns och ungdomars emotionella välbefinnande och skolresultat. Forskningen visar också att mindre gynnade grupper löper större risk att mobbas, och elever från skolor i socioekonomiskt mindre gynnade miljöer har en svagare känsla av tillhörighet än deras mer välbärgade kamrater.
- (10) Covid-19-pandemin har gjort det ännu viktigare att ta itu med dessa problem. Många studier visar att krisen kan ha ökat sannolikheten för att elever som riskerar att sluta skolan i förtid faktiskt gör det och att den har haft negativa effekter på elevernas psykiska hälsa och välbefinnandet i allmänhet⁹.

⁸ I detta dokument används begreppet *flykting* i vid politisk mening, snarare än enligt definitionerna i Genèvekonventionen och EU:s asylregler.

⁹ Se till exempel Koehler, C., Psacharopoulos, G., och Van der Graaf, L., *The impact of COVID-19 on the education of disadvantaged children and the socio-economic consequences thereof*, rapport från Neset och EENEE, Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg, 2022, Europeiska kommissionen, generaldirektoratet för utbildning, ungdom, idrott och kultur, *Impacts of COVID-19 on school education*, Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg, 2022, Blaskó, Z., da Costa, P., och Schnepf, S. V., *Learning Loss and Educational Inequalities in Europe: Mapping the Potential Consequences of the COVID-19 Crisis*, IZA Discussion Paper 14298, Bonn, 2021.

- (11) Rådet antog 2011 en rekommendation om politiska strategier för att minska andelen elever som lämnar skolan i förtid¹⁰. Ett omfattande arbete har gjorts på EU-nivå och nationell nivå för att genomföra rekommendationen, särskilt genom ömsesidigt lärande och utbyte av god praxis mellan medlemsstaterna inom ramen för Utbildning 2020 för europeiskt politiskt samarbete. Många olika resurser, exempel på lyckade åtgärder och resursmaterial finns tillgängligt på nätet via Europeiska verktygslådan för skolor och Cedefops verktygslåda för yrkesutbildning mot tidiga avhopp från skolan. En oberoende bedömning av rekommendationens genomförande, som offentliggjordes 2019¹¹, pekar tydligt på att rekommendationen och de åtföljande EU-politiska verktygen har uppmuntrat till omställningar inom utbildningsinstitutioner och av utbildningspolitiken och bidragit till att minska andelen elever med högst grundskoleutbildning. Den belyser också områden där det krävs ytterligare arbete.
- (12) Programmet Erasmus+ har gett stöd till flera gränsöverskridande projekt om inkludering inom olika utbildningssektorer som handlat om underpresterande elever och unga som lämnar skolan med högst grundskoleutbildning. Inkludering är en av de övergripande prioriteringarna i Erasmus+ för perioden 2021–2027. Programmet omfattar också den särskilda politiska prioriteringen att hantera inlärningssvårigheter, andelen unga med högst grundskoleutbildning och bristande grundläggande färdigheter, vilket gör det möjligt för berörda parter att genomföra politiska rekommendationer med hjälp av finansiering från Erasmus+.

¹⁰ EUT C 191, 1.7.2011, s. 1.

¹¹ Europeiska kommissionen, generaldirektoratet för utbildning, ungdom, idrott och kultur, Donlevy, V., Day, L., Andriescu, M., Downes, P., *Assessment of the implementation of the 2011 Council Recommendation on policies to reduce early school leaving: final report*, Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg, 2019.

- (13) De europeiska struktur- och investeringsfonderna (ESI-fonderna) 2014–2020 har mobiliserat betydande investeringar för att hantera problemet med unga med högst grundskoleutbildning och stöder många storskaliga projekt i linje med rådets rekommendation från 2011. Europeiska socialfonden+ ger stöd åt enskilda personer, regioner och medlemsstater som står inför särskilda utmaningar, från återhämtningen från covid-19-pandemin till att uppnå EU:s mål för klimat, sysselsättning, social inkludering och utbildning. Användningen av ESI-fonderna och de sammanhållningspolitiska fonderna 2021–2027 bygger bland annat på de landsspecifika rekommendationer som utfärdats inom ramen för den europeiska planeringsterminen.
- (14) Instrumentet för tekniskt stöd ger medlemsstaterna möjlighet att på begäran få stöd för anpassade reformer på olika områden. Det kan handla om att förbättra skolresultaten för barn, förbättra förskoleverksamhet och barnomsorg, utarbeta nationella strategier och handlingsplaner för att hantera och förebygga att unga lämnar skolan med högst grundskoleutbildning, utveckla verktyg för att stödja lärarrekrytering och yrkesutveckling eller att förbereda och genomföra en reform av läroplanen. Instrumentet för tekniskt stöd och dess föregångare, stödprogrammet för strukturreformer, har använts av många medlemsstater till stöd för reformer som avser att förhindra att elever lämnar skolan med högst grundskoleutbildning, särskilt när det gäller barn från utsatta förhållanden.
- (15) Barn och ungdomar behöver balanserade kognitiva, sociala och emotionella kompetenser för att uppnå positiva resultat i skolan och i livet. I rådets rekommendation av den 22 maj 2018 om nyckelkompetenser för livslångt lärande¹² definieras *personlig och social kompetens samt kompetens att lära sig att lära*. I denna kompetens ingår förmågan att hantera osäkerhet och komplexitet, ta hand om sitt fysiska och känslomässiga välbefinnande, bibehålla god fysisk och psykisk hälsa, utveckla samarbetsbaserade och positiva relationer, leva ett hälsomedvetet, framtidsorienterat liv och hantera konflikter i ett inkluderande och understödjande sammanhang.

¹² EUT C 189, 4.6.2018, s. 1.

- (16) I rådets slutsatser om rättvisa och inkludering inom utbildningen i syfte att främja en framgångsrik utbildning för alla¹³ uppmanas medlemsstaterna att genomföra utbildningspolitiska åtgärder och, när så är lämpligt, reformer av utbildningssystemen, med beaktande av hela spektrumet av allmän och yrkesinriktad utbildning och inom ramen för en institutionsomfattande strategi, för att förbättra lika möjligheter och inkludering och främja framgång inom utbildningen på alla nivåer och inom alla typer av utbildning.
- (17) I rådets slutsatser om europeiska lärare och utbildare inför framtiden¹⁴ konstateras att lärare, utbildare och skolledare utgör en oumbärlig drivkraft för utbildningen och man betonar behovet av att vidareutveckla och uppdatera deras kompetens. I meddelandet och rådets resolution om det europeiska området för utbildning erkänns lärarnas och utbildarnas avgörande roll.
- (18) I rådets rekommendation av den 22 maj 2019 om förskoleverksamhet och barnomsorg av hög kvalitet¹⁵ betonas att tillgång till förskoleverksamhet och barnomsorg av god kvalitet för alla barn bidrar till en sund utveckling och en lyckad skolgång och till att begränsa social ojämlikhet, och det minskar också kompetensklyftorna mellan barn med olika socioekonomisk bakgrund.
- (19) I rådets rekommendation av den 29 november 2021 om strategier för blandat lärande för högkvalitativ och inkluderande grundskole- och gymnasieutbildning¹⁶ främjas strategier för blandat lärande som kombinerar klassrumsundervisning och distansundervisning, och digitala och icke-digitala verktyg, i syfte att bygga upp mer motståndskraftiga och inkluderande utbildningssystem. På så sätt blir det möjligt att diversifiera och differentiera metoder och verktyg för att bättre stödja alla elever – särskilt elever med särskilda behov eller från mindre gynnade grupper – och öka deras inlärningsmotivation.

¹³ EUT C 221, 10.6.2021, s. 3.

¹⁴ EUT C 193, 9.6.2020, s. 11.

¹⁵ EUT C 189, 5.6.2019, s. 4.

¹⁶ EUT C 504, 14.12.2021, s. 21.

- (20) I den europeiska kompetensagendan¹⁷ fastställs åtgärder för att stärka hållbar konkurrenskraft, bygga upp motståndskraft för att kunna reagera i krislägen och hjälpa enskilda personer och företag att utveckla relevanta färdigheter, utifrån erfarenheterna från covid-19-pandemin. I rådets rekommendation av den 24 november 2020 om yrkesutbildning för hållbar konkurrenskraft, social rättvisa och motståndskraft¹⁸ föreslås en moderniserad EU-vision för yrkesutbildningen, som har en viktig uppgift för att förebygga och motverka att unga lämnar skolan med högst grundskoleutbildning och för att främja lika möjligheter.
- (21) I handlingsplanen för digital utbildning¹⁹ fastställs åtgärder för att förbättra de digitala färdigheterna och den digitala kompetensen inför den digitala omställningen, för att säkerställa att inga elever lämnas utanför och att utexaminerade har den kompetens som krävs på arbetsmarknaden. Där förutses gemensamma riktlinjer för lärare och utbildningspersonal för att främja digital kompetens och motverka desinformation, en uppdatering av den europeiska ramen för digital kompetens och ett förslag till rådets rekommendation om att förbättra utbudet av digitala färdigheter i utbildningen. Handlingsplanen uppmuntrar också till insatser för att minska skillnaderna mellan könen inom naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik.
- (22) I rådets rekommendation (EU) 2021/1004 av den 14 juni 2021 om inrättande av en europeisk barngaranti²⁰ uppmanas medlemsstaterna att garantera faktisk och kostnadsfri tillgång till utbildning och skolbaserade aktiviteter för behövande barn (dvs. barn som löper risk att drabbas av fattigdom eller social utestängning, särskilt romer). I EU-strategin för barnets rättigheter²¹ uppmanas till inkluderande utbildning av god kvalitet. I den nya europeiska strategin för ett bättre internet för barn (BIK+)²² uppmanas man att skapa en digital miljö där barn skyddas, ges egenmakt och respekteras, och framhäver man att barn i utsatta situationer bör ha lika förutsättningar att utnyttja det digitala decenniets möjligheter.

¹⁷ COM(2020) 274 final.

¹⁸ EUT C 417, 2.12.2020, s. 1.

¹⁹ COM(2020) 624 final.

²⁰ EUT L 223, 22.6.2021, s. 14.

²¹ COM(2021) 142 final.

²² COM(2022) 212 final.

- (23) Den nya generationen av EU-strategier för jämställdhet och inkludering antogs 2020 och 2021²³ och där läggs stor vikt vid att med riktat stöd till de mest missgynnade och dem som löper störst risk att diskrimineras främja rättvisa och inkludering och bekämpa diskriminering i utbildning.
- (24) I rådets rekommendation av den 30 oktober 2020 om en väg till jobb – en förstärkt ungdomsgaranti och om ersättande av rådets rekommendation av den 22 april 2013 om att inrätta en ungdomsgaranti²⁴ – rekommenderas att man hjälper unga personer tillbaka till utbildning genom att diversifiera fortbildningsutbudet och vid behov säkerställa validering av icke-formellt och informellt lärande. Utsatta ungdomar i åldern 18–30 år som varken arbetar eller studerar kan genom Alma-initiativet (*Aim, Learn, Master, Achieve*) få hjälp att komma in på arbetsmarknaden i sitt hemland. Det sker med hjälp av ett stöd till utbildning, yrkesutbildning eller arbete som kombineras med praktik i en annan medlemsstat, för att ungdomarna på så sätt ska förbättra sina färdigheter, kunskaper och erfarenheter.
- (25) Lärdomarna från genomförandet av rådets rekommendation från 2011 och nya insikter från forskning och samråd med berörda parter kräver en bredare, mer inkluderande och systematisk strategi för en framgångsrik skolgång – en strategi som hanterar EU-målen om grundläggande färdigheter men också målet om unga som slutar skolan med högst grundskoleutbildning, och som fullt ut tar hänsyn till aspekten välbefinnande. En sådan strategi bör säkerställa att eleverna utvecklar den kompetens som behövs för att lyckas med utbildningen och i livet, och bör leda till meningsfull inläring, engagemang, ökat deltagande i samhället och övergång till ett stabilt vuxenliv och ett aktivt medborgarskap.

²³ Jämställdhetsstrategi för 2020–2025 (2020), EU:s handlingsplan mot rasism 2020–2025 (2020), EU:s strategiska ram för romers jämlikhet, inkludering och delaktighet (2020) och den tillhörande rådets rekommendation (2021), EU:s jämlikhetsstrategi för hbtqi-personer 2020–2025 (2020), Handlingsplan för integration och inkludering för 2021–2027 (2020), strategin för rättigheter för personer med funktionsnedsättning 2021–2030 (2021), EU:s strategi för att bekämpa antisemitism och främja judiskt liv 2021–2030 (2021).

²⁴ EUT C 372, 4.11.2020, s. 1.

- (26) Målet att minska underprestationer och antalet unga som lämnar skolan med högst grundskoleutbildning och att främja en framgångsrik skolgång måste hanteras av medlemsstaterna i hela EU. På systemnivå krävs samstämmighet i de politiska åtgärderna, samordning med andra relevanta politikområden (såsom ungdomsfrågor, hälsa, kultur, sociala tjänster, sysselsättning, bostad, rättsväsende, migration och integration). Det behövs också ändamålsenligt samarbete mellan olika aktörer på alla nivåer – nationell, regional, lokal och i skolan – för att ge samordnat stöd till barn, ungdomar och deras familjer. Parallellt med detta bör man på skolnivå främja en hela skolan-ansats, i enlighet med nationella förhållanden, som omfattar alla verksamhetsområden (bl.a. undervisning och lärande samt planering och styrning) och engagerar alla viktiga aktörer (elever, skollära, undervisningspersonal och annan personal, föräldrar och familjer samt lokalsamhället och samhället i stort)²⁵.
- (27) Denna rådets rekommendation respekterar till fullo principerna om subsidiaritet och proportionalitet.

²⁵ Se definitionen i arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar, SWD(2022) 176 final.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS MEDLEMSSTATERNA ATT GÖRA FÖLJANDE.

1. Senast 2025 utveckla eller, i lämpliga fall, ytterligare stärka en **integrerad och övergripande strategi**²⁶ för en **framgångsrik skolgång**, på lämplig nivå, i enlighet med strukturen på utbildningssystemet, i syfte att minimera effekterna av socioekonomisk status på skolresultat, och därvid främja inkludering inom utbildningen och ytterligare minska antalet unga som slutar skolan med högst grundskoleutbildning och som underpresterar i grundläggande färdigheter, med beaktande av de olika åtgärder som anges i den politiska ramen i bilagan. Särskild uppmärksamhet bör ägnas välbefinnande i skolan som en viktig del av en framgångsrik skolgång. En sådan strategi bör omfatta **förebyggande, ingripande och kompensande** åtgärder (däribland åtgärder som erbjuds som en del av den förstärkta ungdomsgarantin²⁷). Den bör vara **evidensbaserad** och **kombinera allmänna åtgärder med riktade och/eller individuellt anpassade insatser** för elever som behöver ytterligare uppmärksamhet och stöd i en inkluderande miljö (t.ex. elever med socioekonomiskt missgynnad bakgrund, migrantbakgrund, flyktingbakgrund eller romsk bakgrund, elever med synliga eller icke-synliga funktionsnedsättningar, med särskilda utbildningsbehov eller med psykisk ohälsa samt elever som bor i isolerade områden, ömråden eller avlägsna områden, såsom EU:s yttersta randområden, beroende på nationella förhållanden). En sådan strategi bör också bygga på strukturerat **samarbete** mellan aktörer som företräder olika politikområden, förvaltningsnivåer och utbildningsnivåer, få del av lämplig **finansiering** och åtföljas av en tydlig plan för **genomförande och utvärdering**.

²⁶ En sådan strategi kan ingå i relevanta nationella strategidokument.

²⁷ Rådets rekommendation av den 30 oktober 2020 om en väg till jobb – en förstärkt ungdomsgaranti och om ersättande av rådets rekommendation av den 22 april 2013 om att inrätta en ungdomsgaranti, EUT C 372, 4.11.2020, s. 1.

2. Utveckla eller, i tillämpliga fall, ytterligare stärka **datainsamlings- och övervakningssystem** på nationell, regional och lokal nivå som gör det möjligt att genomföra systematisk insamling av kvantitativa och kvalitativa uppgifter om elever och om faktorer som påverkar läranderesultaten, särskilt socioekonomisk bakgrund. Dessa system måste vara förenliga med skyddet av personuppgifter och med nationell lagstiftning. De bör, i möjligaste mån, garantera att disaggregerade data och uppgifter om många olika aspekter (inbegripet elevernas egna åsikter) finns tillgängliga på olika politiska nivåer och används (i anonymiserad form när så är lämpligt) för analys, förebyggande åtgärder och tidigt ingripande, utformning av politik, styrning, övervakning och utvärdering av ovannämnda strategier.
3. När det gäller en integrerad och övergripande strategi och i enlighet med nationella förhållanden kombinera förebyggande, ingripande och kompenserande åtgärder som dem som föreslås i den politiska ramen i bilagan för att stödja följande:
 - 3.1 **Elever**, genom att på ett systematiskt sätt kombinera olika åtgärder som sätter elevernas intressen och behov i centrum och ta hänsyn till deras åsikter.
 - 3.2 **Skolledare, lärare, utbildare och annan personal, inbegripet inom förskoleverksamhet och barnomsorg**, genom att hjälpa dem att förvärva kunskaper, färdigheter och kompetens och ge dem stöd för fortsatt yrkesmässig utveckling samt tillräckligt med tid, utrymme och stöd för att arbeta ändamålsenligt med alla elever, även dem som riskerar att stängas ute, underprestera eller lämna skolan med högst grundskoleutbildning. Erkännande och uppskattning (även ekonomiskt) av deras arbete bör beaktas.
 - 3.3 **Skolor**, med att utveckla en ”hela skolan-ansats” för framgångsrik skolgång, där alla i skolgemenskapen (skolledare, lärare, utbildare och annan personal, elever, föräldrar och familjer och lokalsamhället) liksom många olika intressenter aktivt engagerar sig och samarbetar för att främja en framgångsrik utbildning för alla elever.

- 3.4 Åtgärder på **systemnivå** och en sektorsövergripande strategi, för förbättrad rättvisa och inkludering inom utbildningen och främja en framgångsrik skolgång för alla elever, däribland genom att motverka strukturer och mekanismer som kan ge särskilt negativa konsekvenser för elever som tillhör mindre gynnade grupper.
4. Optimera, beroende på nationella, regionala och lokala behov, användningen av **resurser** på nationell nivå och på EU-nivå för investeringar i infrastruktur, utbildning, verktyg och resurser för att öka inkludering, jämlikhet och välbefinnande i utbildningen, inbegripet EU-fonder och expertis avseende reformer och investeringar i infrastruktur, verktyg, pedagogik och skapande av hälsosamma lärandemiljöer, framför allt Erasmus+, faciliteten för återhämtning och resiliens, Europeiska socialfonden+, Europeiska regionala utvecklingsfonden, programmet för ett digitalt Europa, Horisont Europa, instrumentet för tekniskt stöd, Asyl-, migrations- och integrationsfonden och säkerställa att användningen av fonderna överensstämmer med den övergripande strategin.
5. Rapportera om strategin, vidtagna åtgärder, relevanta övervaknings- och utvärderingsåtgärder och anslagen budget inom de befintliga rapporteringsarrangemangen för det europeiska området för utbildning (inbegripet inom den strategiska ramen för europeiskt utbildningssamarbete (2021–2030)) och för den europeiska planeringsterminen.
6. Aktivt involvera ungdomar i genomförandet av rådets rekommendation, bland annat genom EU:s ungdomsdialog, för att säkerställa att åsikter, synpunkter och behov bland de unga, även från mindre gynnade miljöer, blir hörda och beaktas.

HÄRIGENOM UPPMANAS KOMMISSIONEN ATT GÖRA FÖLJANDE.

1. Stödja genomförandet av rådets rekommendation och av tillhörande initiativ såsom den europeiska barngarantin och den förstärkta ungdomsgarantin, genom att underlätta ömsesidigt lärande och utbyten mellan medlemsstaterna och alla relevanta aktörer på området lyckad skolgång för alla genom att
 - 1.1 genomföra den strategiska ramen för europeiskt utbildningssamarbete inför och bortom det europeiska området för utbildning (2021–2030), där viktiga prioriteringar är att minska antalet unga som lämnar skolan med högst grundskoleutbildning, öka de grundläggande färdigheterna och främja välbefinnandet bland elever, lärare och utbildare,
 - 1.2 inrätta och stödja verksamheten i expertgruppen för att skapa stödjande lärandemiljöer för grupper som riskerar att underprestera och för att stödja välbefinnande i skolan, som ska fortsätta arbetet med att fastställa god praxis vad gäller utvecklingen av stödjande och hälsosamma lärandemiljöer, främja psykisk hälsa, en hälsosam livsstil och fysiskt och emotionellt välbefinnande (inbegripet genom att hantera posttraumatisk stress) och förebygga mobbning och våld i skolan, samt lägga fram förslag till ändamålsenlig användning av framgångsrika metoder i skolan och rekommendationer om upplysningsverksamhet i EU och på nationell nivå,
 - 1.3 identifiera och utbyta framgångsrika metoder (t.ex. ömsesidigt lärande och mentorskap), riktlinjer och praktiska verktyg till stöd för utformning, genomförande och utvärdering av nationella, regionala och lokala politiska åtgärder och metoder, inbegripet sådana som är inriktade på elever från mindre gynnade miljöer, med hjälp av EU:s samarbetsverktyg, digitala plattformar och grupper för utbildning, däribland eTwinning, den nya europeiska skolutbildningsplattformen, alumninätverk inom Erasmus+, Cedefops ambassadörer för att hantera förtida avhopp från skolan och Elev- och lärarhörnan för flerspråkigt utbildningsmaterial om EU,

- 1.4 öka medvetenheten om och uppmuntra utnyttjandet av möjligheter att främja, stödja och möjliggöra inkludering, rättvisa och välbefinnande i utbildningen inom EU-fonder som t.ex. Erasmus+, faciliteten för återhämtning och resiliens, Europeiska socialfonden +, Europeiska regionala utvecklingsfonden, programmet för ett digitalt Europa, Horisont Europa, instrumentet för tekniskt stöd samt Asyl-, migrations- och integrationsfonden,
 - 1.5 stödja EU-omfattande forskning och undersökningar, uppmuntra inrättandet av forskningsnätverk och stödja dialogen mellan forskning och politik, och mellan forskning och yrkesverksamma,
 - 1.6 beakta resultaten av den strukturerade dialogen om digital utbildning och digitala färdigheter.
2. Stödja utveckling och spridning av vägledningsmaterial och resurser om framgångsrik utbildning för alla elever (inbegripet om integrering av migranter och om språkinläring), i samarbete med medlemsstaterna och för frivillig användning, bland annat genom att ytterligare utveckla och främja Europeiska verktygslådan för skolor för att främja inkluderande utbildning och minska andelen elever som lämnar skolan med högst grundskoleutbildning, *Compendium of Inspiring Practices on Inclusive and Citizenship Education* och Cedefops verktygslåda mot förtida avhopp från skolan.
 3. Stödja möjligheter till fortbildning för utbildningspersonal och andra intressenter genom att
 - 3.1 utbyta god praxis från personalutbyten, projekt och nätverk inom Erasmus+, bland annat via nätgemenskapen eTwinning, lärarakademier inom Erasmus+ och yrkeskunskapscentrum,

- 3.2 göra storskaliga öppna nätkurser (moocar) och utbildningsmöjligheter (inbegripet mikromeriter) för fortsatt yrkesmässig utveckling tillgängliga för lärare, utbildare, skolledare och lärarutbildare, via den nya europeiska skolutbildningsplattformen och främja en utbredd användning av dessa kurser.
4. Övervaka och rapportera om genomförandet av rådets rekommendation inom ramen för de befintliga arrangemangen för det europeiska området för utbildning (inbegripet inom den strategiska ramen för europeiskt utbildningssamarbete) och för den europeiska planeringsterminen (inbegripet den reviderade sociala resultattavlan).
5. Övervaka och regelbundet rapportera framsteg mot målen på EU-nivå inom ramen för rapporterna om det europeiska området för utbildning, i nära samarbete med den permanenta arbetsgruppen för indikatorer och referensvärden beakta hur övervakningen på EU-nivå kan förbättras, särskilt genom att bedöma befintliga indikatorer på EU-nivå och, om det är lämpligt och nödvändigt, föreslå nya, särskilt om inkludering och rättvisa.

Rådets rekommendation av den 28 juni 2011 om politiska strategier för att minska andelen elever som lämnar skolan i förtid ska ersättas med denna rekommendation.

Utfärdad i Bryssel den

På rådets vägnar
Ordförande

En politisk ram för en framgångsrik skolgång

I denna bilaga föreslås en politisk ram som ska utgöra ett referensverktyg för nationella, regionala och lokala beslutsfattare och yrkesverksamma inom utbildning och som kan inspirera till politiska åtgärder på systemnivå som säkerställer bättre skolresultat för alla elever.

Den här politiska ramen beskriver en systematisk metod för att förbättra skolgången för alla elever, oavsett deras personliga egenskaper, familjebakgrund samt kulturella och socioekonomiska bakgrund. Den fastställer viktiga villkor och åtgärder för att minska andelen ungdomar med högst grundskoleutbildning och underprestationer i fråga om grundläggande färdigheter, med utgångspunkt i evidens och god praxis från medlemsstaterna samt avancerad forskning. Den bygger på en bred och inkluderande strategi för en framgångsrik skolgång, som inte bara handlar om akademiska resultat utan också beaktar aspekter som personlig, social och emotionell utveckling och elevernas välbefinnande i skolan. Den bygger på några övergripande villkor (punkterna 1 och 2) och ett antal möjliga åtgärder som ska främjas på skol- och systemnivå i enlighet med de respektive nationella utbildningssystemen.

1. En framgångsrik skolgång för alla elever, oavsett personliga egenskaper, familj och kulturell och socioekonomisk bakgrund, kräver en **integrerad och övergripande strategi för en framgångsrik skolgång** på lämplig politisk nivå (nationell, regional, lokal), i enlighet med de nationella förutsättningarna och utbildningssystemets struktur. En sådan strategi bör bland annat innebära följande:
 - a) Att man säkerställer samordning med andra politikområden (såsom ungdomsfrågor, hälsa, kultur, socialtjänst, sysselsättning, bostäder, rättsväsende, inkludering av flyktingar och andra migranter samt icke-diskriminering) och skapar ett varaktigt samarbete mellan olika förvaltningsnivåer inom utbildningssystemet, men också att man för en systematisk dialog med alla berörda parter (inklusive elever, föräldrar och familjer och dem som företräder mer marginaliserade grupper) från utformningsfasen hela vägen till genomförandet och utvärderingen.

- b) Att man har en balanserad, konsekvent och samordnad uppsättning politiska åtgärder som kombinerar förebyggande, ingripande och kompenserande åtgärder, med ett tydligt fokus på förebyggande och ingripande åtgärder.
- c) Att man integrerar nationella, regionala och lokala strategier (när så är lämpligt) för förhindrande av att ungdomar lämnar skolan med högst grundskoleutbildning med de strategier som syftar till att främja grundläggande färdigheter, motverka mobbning och nätmobbning (inbegripet genusrelaterad mobbning och sexuella trakasserier) och stödja välbefinnande.
- d) Att man systematiskt kombinerar, i inkluderande miljöer, allmänna åtgärder, som omfattar hela skolan, för alla elever med riktade åtgärder för vissa elever eller elevgrupper med liknande behov eller som löper måttlig risk, och mer individuellt anpassade åtgärder för dem med komplexa eller ständiga behov och som löper högre risk.
- e) Att man ägnar särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar som riskerar att missgynnas eller diskrimineras, säkerställer en intersektionell strategi och inbegriper lämpliga åtgärder för riskgrupper, såsom barn från en socioekonomiskt mindre gynnad bakgrund, migrantbakgrund eller romsk bakgrund, flyktingar, personer med synliga eller icke-synliga funktionsnedsättningar, t.ex. lång- eller kortvarig fysisk, psykisk, intellektuell eller sensorisk funktionsnedsättning, och personer med särskilda utbildningsbehov eller psykisk ohälsa, i samarbete med sakkunniga inom sociala frågor och hälsa.
- f) Att man ägnar uppmärksamhet åt att identifiera skillnader mellan könen inom utbildning, inbegripet genom förstärkt övervakning av pojkars och flickors resultat, och vid behov inför särskilda åtgärder.
- g) Att man tar hänsyn till betydelsen av ickeformella och informella utbildningsprocesser för framgångsrikt lärande och deltagande av alla berörda partner.

- h) Att man använder en evidensbaserad metod, underbyggd med tillförlitliga system för datainsamling och övervakning (se punkt 2 nedan) med stöd av den senaste kvantitativa och kvalitativa forskningen, och beaktar metoder och verktyg som har visat sig vara framgångsrika när det gäller att uppnå en framgångsrik skolgång för alla elever. Detta omfattar också att hämta inspiration från resurser på EU-nivå, såsom Europeiska verktygslådan för skolor, *Compendium of Inspiring Practices on Inclusive and Citizenship Education* och Cedefops verktygslåda mot förtida avhopp från skolan och *Inventory of lifelong guidance systems and practices*.
- i) Att man tilldelar proportionerliga resurser, inklusive användning av nationella medel och EU-medel, liksom annat stöd för reformer och investeringar i utbildningsverktyg, infrastruktur och pedagogik (särskilt Erasmus+, faciliteten för återhämtning och resiliens, Europeiska socialfonden+, Europeiska regionala utvecklingsfonden, programmet för ett digitalt Europa, Horisont Europa, instrumentet för tekniskt stöd, Asyl-, migrations- och integrationsfonden och Fonden för ett sammanlänkat Europa, FSE2).
- j) Att man tar fram en genomförandeplan med tydliga mål och delmål, en övervaknings- och utvärderingsplan och en samordningsmekanism eller samordningsstruktur, på lämplig nivå beroende på de nationella förhållandena, för att underlätta samarbete, stödja genomförandet och möjliggöra övervakning, utvärdering och politisk översyn.

2. För att en integrerad strategi ska vara ändamålsenlig bör den grundas på kraftfulla **system för datainsamling och övervakning** i medlemsstaterna, på en nivå som passar de nationella förhållandena, och den bör inte medföra en onödig ytterligare administrativ börda för utbildningsinstitutionerna. Dessa system bör till exempel
- a) tillåta analys på alla politiska nivåer (nationell, regional och lokal) av omfattningen och förekomsten av och möjliga orsaker till underprestation och att ungdomar lämnar skolan med högst grundskoleutbildning, inbegripet genom att samla in synpunkter från marginaliserade elever och familjer,
 - b) användas för att utforma och styra politikutvecklingen, övervaka genomförandet och utvärdera de vidtagna åtgärdernas ändamålsenlighet och effektivitet,
 - c) möjliggöra tidig upptäckt och identifiering av elever som löper risk att lämna skolan tidigt och av dem som gjort det, för att tillhandahålla lämpligt stöd i rätt tid, utan att peka ut eller stigmatisera dessa elever,
 - d) ge en grund för utvecklingen av ändamålsenlig vägledning och stöd till skolorna.

Data och uppgifter bör helst omfatta alla nivåer (förskoleverksamhet och barnomsorg, grundskola och gymnasium) och alla typer av utbildning (inbegripet yrkesutbildning), vara tillgängliga på olika politiska nivåer och följa lagstiftningen om skydd av personuppgifter. Kvantitativa och kvalitativa uppgifter bör samlas in, i enlighet med de nationella förhållandena, med en hög grad av uppdelning (exempelvis efter kön, socioekonomisk bakgrund, migrantbakgrund och regionala skillnader) men också utifrån en rad olika faktorer som har negativ eller positiv inverkan på läranderesultaten (såsom deltagande i förskoleverksamhet och barnomsorg, närvaro, engagemang i inlärningsprocesser, resultat i grundläggande färdigheter, välbefinnande i skolan, psykisk hälsa, känsla av tillhörighet, beteendeproblem, erfarenhet av diskriminering, osv.).

3. För att stödja **elever** har följande goda praxis identifierats, men hur väl genomförandet lyckas beror i högsta grad på engagemanget hos alla relevanta aktörer (skolledare, lärare, utbildare och annan relevant personal, familjerna och eleverna själva) på nationell, regional och lokal nivå och på skolnivå, i enlighet med de nationella förhållandena utbildningssystemets struktur:

Förebyggande åtgärder

- a) Säkerställa tidig upptäckt av riskfaktorer såsom inlärningssvårighet, utvecklingsproblem, språkfärdighet och behov av specialundervisning, inbegripet sociala och emotionella svårigheter, och tidig upptäckt av elever som riskerar att underpresterar och sluta skolan, samtidigt som man undviker att peka ut och stigmatisera eleverna.
- b) Ta fram läroplaner som är elevcentrerade och bygger på en inkluderande och relationsinriktad pedagogik, och möjliggöra diversifierade och personligt anpassade undervisnings- och inlärningsformer. Att aktivt involvera barn och ungdomar när man framställer undervisningsmaterial bör övervägas, när så är lämpligt, särskilt när det gäller resurser för att förebygga mobbning, social och emotionell träning, konfliktlösning och att undanröja fördomar.
- c) Inkludera social och emotionell träning, förebyggande av mobbning och psykisk och fysisk hälsa i läroplanerna, från förskoleverksamhet och barnomsorg till gymnasieskolan.
- d) Stärka kompetensen i undervisningsspråket, samtidigt som man värdesätter och stöder elevernas språkliga mångfald som en pedagogisk resurs för vidareutbildning och utbildningsresultat. Detta kan exempelvis omfatta bedömning av tidigare språkkunskaper, starkt stöd inom elevens modersmål (förstaspråk) och undervisningsspråk, tillgång till hemspråksundervisning samt mekanismer för att stödja övergången mellan mottagningsklasser och vanliga klasser på olika utbildningsnivåer, där så är lämpligt.

- e) Framför allt stödja flyktingars och nyanlända migranternas tillägnande av undervisningsspråket genom tidigt språkbad i vanliga klasser och med vanliga läroplaner, med extra individuellt stöd på lämplig nivå för att påskynda det sociala och akademiska lärandet. Fortlöpande tillgång till språkligt och akademiskt stöd, yrkesvägledning på alla utbildningsnivåer och interkulturell utbildning, tillsammans med föräldraengagemang, kan också spela en viktig roll.
- f) Främja interaktiva och upplevelsebaserade pedagogiska metoder som dessutom är kulturellt och språkligt anpassade, för att bygga upp elevernas självständighet och ansvarstagande i inläringen och för att ge dem möjlighet att aktivt engagera sig i sin kompetensutveckling. Sådana metoder kan omfatta möjligheter till blandat lärande (däribland digitala resurser och tillgång till bibliotek, laboratorier, museer, andra kulturinstitutioner som musik- eller konstskolor, samlingslokaler och naturen) med beaktande av behoven hos elever med funktionsnedsättning eller behov av specialundervisning, flexibel och differentierad organisation av undervisningstid och undervisningsmiljö, ämnesövergripande undervisning och inläring, kooperativt lärande och ömsesidigt stöd, liksom användning av tekniska hjälpmedel för elever med funktionsnedsättning.
- g) Främja bedömningsmetoder som återspeglar och stöder individuella inlärningsbehov och utbildningsvägar, särskilt genom omfattande användning av formativ och kontinuerlig bedömning, och genom att kombinera flera olika digitala och icke-digitala former och verktyg (t.ex. portföljer, inbördes bedömning och självbedömning) som är inkluderande, kulturanpassade och deltagarorienterade.

Ingripande åtgärder

- h) Tillhandahålla ramar i skolor som erbjuder riktat stöd till alla elever som har inlärningssvårigheter eller löper risk att underprestera, genom en tvärvetenskaplig och teambaserad strategi (t.ex. program för föräldraengagemang som en del av en hela skolan-ansats, mentorskap, däribland ömsesidigt mentorskap, mobilisering av stödpersonal, extra undervisningstid under läsåret och/eller lovperioder, tillgång till ytterligare lärandemiljöer).
- i) I inkluderande och tillgängliga miljöer erbjuda ökat individanpassat stöd till elever med mångfasetterade och komplexa behov, inklusive sociala och emotionella behov och psykiska hälsobehov (t.ex. personlig handledning, individuella läroplaner, insatser av en specialist på emotionell rådgivning, psykoterapeutiska insatser, tvärvetenskapliga team, familjestöd).
- j) Tillhandahålla lösningar på skolnivå eller i partnerskap med andra aktörer för elever som har svårt att tillgodose sina grundläggande behov på grund av sin socioekonomiska bakgrund (t.ex. brist på undervisningsmaterial, svårigheter som har att göra med transporter, hunger, närings- och sömnbrist).
- k) Tillhandahålla riktade ekonomiska eller icke-ekonomiska stödsystem för mindre gynnade elever för att underlätta övergången till gymnasium och högre utbildning, och för att de ska kunna avsluta gymnasiestudier som leder till relevanta kvalifikationer.
- l) Tillhandahålla finansiering för flyktingar och nyanlända migranter för att säkerställa att de får tillgång till handledning eller förberedelseklass, efter behov, och en smidig övergång in i utbildningssystemen på alla nivåer.

En kombination av ingripande och kompenserande åtgärder:

- m) Tillhandahålla socialt, emotionellt och psykologiskt stöd till elever, särskilt till dem som har haft svåra upplevelser som barn, trauma eller allvarliga sociala eller känslomässiga påfrestningar som hindrar dem från att engagera sig i skolan. Detta kan omfatta en förstärkning av handledarens och mentors roll i personalen, att underlätta elevernas tillgång till personal och tjänster inom psykisk hälsa i skolan och dess närhet, liksom tidiga ingripanden för mobbningsoffer och mobbare. Skapa ömsesidigt och lokalt stöd för att förebygga mobbning/nätmobbing och hantera alla former av diskriminering.
- n) Säkerställa tillgång till rättvist, lyhört och lämpligt stöd till flyktingar och nyanlända migranter, däribland socialt, emotionellt och psykologiskt stöd, hjälp att hjälpa dem att övervinna utmaningar i samband posttraumatisk stress och upplevelser vid migrationen eller integrationen. Detta stöd ska integreras i ett bredare och sektorsövergripande system för att ta hänsyn till alla särskilda behov, i samarbete med socialtjänst och hälso- och sjukvården, psykisk vård och alla andra relevanta tjänster och organ, och i nära samarbete med elever och deras familjer eller vårdnadshavare.
- o) Underlätta tillgången till aktiviteter utanför skolan (t.ex. idrott, humaniora, volontärs- eller ungdomsarbete) och förbättra dokumentationen och valideringen av deras skolresultat.
- p) Stärka utbildningshandledning, studie- och yrkesvägledning och utbildningshandledning för att stödja förvärvet av karriärplaneringsförmåga och kompetens. Detta bör omfatta aktiviteter inom och utanför läroplanen, såsom arbetsplatsförlagt lärande, arbetsplatsbesök, jobbskuggning, rollspel och prova på-kurser.

4. **Skolledare, lärare, utbildare och annan personal, inbegripet inom förskoleverksamhet och barnomsorg**, spelar en avgörande roll i strategin. De måste få stöd och vara rustade för detta krävande ansvar, för att kunna förstå och hantera ojämlikhet i utbildningen, underprestation och bristande engagemang. Förutom att de måste få hjälp med att förvärva nödvändiga kunskaper, färdigheter och kompetens, krävs också lämpliga arbetsvillkor i fråga om tid, utrymme och resurser. Följande har fastställts som god praxis:

Förebyggande åtgärder

- a) Integrera inkludering, rättvisa och mångfald, kunskap om underprestation och bristande engagemang, och behandla välbefinnande, psykisk ohälsa och mobbning i all lagstadgad grundläggande lärarutbildning.
- b) Säkerställa att högkvalitativ och forskningsbaserad grundläggande lärarutbildning och kontinuerlig fortbildning förbereder skolledare, lärare, utbildare och annan utbildningspersonal för följande:
 - Förstå risk- och skyddsfaktorer som kan påverka prestationen i skolan, bristande engagemang eller förtida avhopp från utbildning och också orsaka sociala, emotionella och beteendemässiga svårigheter.
 - Förstå problem som rör välbefinnande, funktionsnedsättning och psykisk ohälsa, inbegripet posttraumatisk stress, och stödja utvecklingen av elevernas sociala och emotionella kompetens.
 - Utveckla kompetens för att undervisa i flerspråkiga och mångkulturella miljöer.

- Kunna identifiera och motverka könsstereotyper i undervisning och lärande (inbegripet låga förväntningar på pojkars resultat och skillnaderna mellan könen inom naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik) och utveckla genusmedvetna undervisningsmetoder som är mer gynnsamma för att motivera och engagera pojkar och flickor.
 - Känna igen och hantera olika typer av inlärningssvårigheter.
 - Använda samarbetsmetoder och arbeta i ämnesövergripande team i skolan och med externa partner.
 - Använda en mängd olika strategier, verktyg och miljöer för lärande, efter behov, och aktivt genomföra t.ex. blandat lärande som kombinerar inomhus- och utomhusaktiviteter, individualiserad undervisning och gruppundervisning, digitala och icke-digitala resurser.
 - Använda metoder och verktyg för formativ bedömning i undervisningen.
 - Främja ett positivt inlärningsklimat med hjälp av klassrumsledarskap, mobbningsförebyggande strategier och konfliktlösningsmetoder, och skapa tillitsfulla relationer med elever, föräldrar, familjer och vårdnadshavare, särskilt med dem med en mindre gynnad bakgrund.
- c) Ge lärare, utbildare, skolledare och annan utbildningspersonal incitament att arbeta i skolor med stor andel elever från en bakgrund med sämre socioekonomiska förutsättningar. Uppmuntra lärarstudenterna att göra praktik i sådana skolor.
- d) Säkerställa att all personal som arbetar med utbildningshandledning och studie- och yrkesvägledning är utbildade och kvalificerade och har tillgång till grundläggande utbildning och fortbildning.

- e) Stödja välbefinnandet för lärare, utbildare, skolledare och annan skolpersonal och göra läraryrket attraktivare, bland annat genom att säkerställa lämpliga arbetsvillkor, yrkesmässig självständighet och aktiv delaktighet för lärare och utbildare i ledningen av skolan, god grundläggande utbildning och kontinuerlig fortbildning, tillgång till stöd och personal och tjänster inom psykisk hälsa, samarbete och ömsesidigt stöd.

Ingripande åtgärder

- f) Underlätta personalutbyten, ömsesidigt lärande och ömsesidigt stöd bland lärare, utbildare och annan skolpersonal, genom nätverkande, jobbskuggning, seminarier och multiprofessionella lärgemenskaper, och tillgång till kunskapscentrum och lämpliga resurser som kan bidra till att anpassa undervisning och lärande till alla elevers särskilda behov. Särskilt säkerställa tillgång till specialiserade resurscentrum eller rådgivningsteam som kan tillhandahålla de verktyg och den pedagogik som krävs för att stödja flyktingar och nyanlända migrantelever och arbeta på flera orter och skolor.
- g) Där så är möjligt undersöka hur alternativa vägar in i läraryrket kan främja större mångfald bland utbildningspersonalen och öppna läraryrket för personer med annan bakgrund, däribland kandidater som själva har haft mindre gynnade socioekonomiska förutsättningar.

- 5. För att främja att alla elever får en framgångsrik skolgång har det visat sig särskilt ändamålsenligt med en ”**hela skolan-ansats**”, där alla i skolgemenskapen (skolledare, lärare, utbildare och annan utbildningspersonal, elever, föräldrar och familjer) och en rad andra aktörer (t.ex. socialtjänst och hälso- och sjukvård, ungdomstjänster, utåtriktad vårdpersonal, psykologer, specialister på emotionell rådgivning/terapeuter, sjuksköterskor, logopeder, yrkesvägledare, ungdomsarbetare, lokala myndigheter, icke-statliga organisationer, företag, fackföreningar, volontärer) och samhället i stort engagerar sig aktivt och genom samarbete. Följande strategier kan vara framgångsrika:

Förebyggande åtgärder

- a) Ge skolledare och styrelser tillräckligt självbestämmande när det gäller beslut, i kombination med stort ansvarstagande.
- b) Främja integreringen av en framgångsrik skolgång för alla och välbefinnande (däribland mobbningsförebyggande, antidiskriminering, genusmedvetenhet och hälsofrågor) i planering och styrning av skolan (skolutvecklingsplaner, uppdragsbeskrivning, årliga eller fleråriga pedagogiska planer osv.) och uppmuntra skolorna att utforma, övervaka och utvärdera särskilda planer för integration och välbefinnande.
- c) Främja en framgångsrik skolgång för alla och välbefinnande i skolan som en del av alla interna och externa kvalitetssäkringsmekanismer och inbegripandet av mål och indikatorer på områden som inlärningsklimat, mobbning och välbefinnande. Säkerställa att extern utvärdering/inspektion leder till råd och stöd till de inspekterade skolorna, stöder skolans självutvärdering och främjar en kultur av självreflektion och förbättring av strategier och praxis för inkludering och välbefinnande.
- d) Ge möjlighet till yrkesmässig utveckling och vägledning för att hjälpa skolledare att hantera organisatoriska förändringar och främja inkluderande metoder.
- e) Uppmuntra en deltagandebaserad och demokratisk skolmiljö som involverar eleverna i beslutsfattandet i skolan och klassrummet och använder deltagandebaserade metoder som är anpassade till barn och ungdomar, inbegripet dem med marginaliserad bakgrund.
- f) Främja en skolkultur som värdesätter mångfald, främjar elevers välbefinnande, utvecklar deras känsla av tillhörighet och skapar en trygg miljö för dialog om kontroversiella frågor.

En kombination av förebyggande och ingripande åtgärder

- g) Uppmuntra samarbete och ämnesövergripande metoder i skolan och partnerskap med lokala tjänster, ungdomsarbetare, personal från socialtjänst och hälso- och sjukvård, företag och samhället i stort.
- h) Främja skolor som lokala centrum för livslångt lärande där utbildning och det sociala livet är nära sammanflätade med grannskapet och där samhället tar gemensamt ansvar för skolan som en plats för lärande.
- i) Främja nätverkande mellan skolor och främja multiprofessionella lärgemenskaper på lokal, regional, nationell och internationell nivå för att främja ömsesidigt lärande. Uppmuntra skolor att använda de resurser som finns i Europeiska verktygslådan för skolor, i *Compendium of Inspiring Practices on Inclusive and Citizenship Education* och i Cedefops verktygslåda mot förtida avhopp från skolan.
- j) Främja ”språkmedvetenhet” i och runt skolan och uppmuntra alla aktörer att reflektera över normer, värden och attityder i fråga om språk och kulturell mångfald, däribland genom att identifiera och beakta alla språk som talas i skolans gemenskap, engagera föräldrar och familjer, vårdnadshavare och samhället i stort i språkundervisningen, skapa bibliotek med resurser på olika språk och underlätta språkaktiviteter efter skolan.
- k) Hjälpa skolor att tillämpa ändamålsenlig praxis i varje skede av språkinlärningsprocessen för nyanlända migranter (inbegripet flyktingar), inkluderande mottagning och bedömning (t.ex. genom en omfattande och mångdimensionell bedömning av läs- och skrivkunnighet, språkförmåga och annan viktig kompetens), placering och antagning (t.ex. genom att tillhandahålla tidsbegränsade inledande förberedelseklasser, när så krävs och är tillämpligt, och införa stöd för välbefinnande och inläring för att underlätta en smidig övergång till vanlig klass), och övervakning (för att förebygga geografisk segregation av migrantelever genom kriterier för tillträde och antagning).

- l) Uppmuntra ändamålsenlig kommunikation och ändamålsenligt samarbete med föräldrar, vårdnadshavare och familjer om barnens framsteg och välbefinnande i skolan, även med hjälp av kulturtolkar från lokalsamhället. Engagera föräldrar, familjer och vårdnadshavare i aktiviteter som rör läroplaner och andra aktiviteter (t.ex. volontärsarbete i klassrummet, läs- och läxhjälp, handledning på skolbibliotek och program utanför skoltid, liksom jobbklubbar, jobbmässor, arbetsplatsbesök, besök på karriärcentrum osv.).
- m) Främja aktivt engagemang från föräldrar och familjer i beslut som rör skolan, bland annat om läroplaner, planering och utvärdering, välbefinnande och psykisk ohälsa, social och emotionell träning, studie- och yrkesvägledning, samt främja och stödja deltagande av föräldrar med marginaliserad socioekonomisk bakgrund.
- n) Stödja föräldrars engagemang i barnens tidiga läsförmåga och matematikkunskaper, exempelvis genom att tillhandahålla skolböcker i hemmet och genom läs- och skrivkunnighetsinitiativ för familjen. Öka möjligheterna till familjeundervisning och föräldrautbildning, särskilt för dem med låg utbildningsnivå och som löper risk för fattigdom, i partnerskap med lokala tjänster och icke-statliga organisationer.
- o) Ge extra stöd till skolor i socioekonomiskt mindre gynnade områden som har ett stort antal elever med marginaliserad bakgrund. Detta skulle vid behov kunna innebära minskat antal elever per lärare i sådana skolor, liksom riktade resurser vad gäller material, utrustning och infrastruktur.

6. För att främja en framgångsrik skolgång för alla elever är det viktigt att angripa funktioner på systemnivå som på olika sätt kan påverka rättvisa och inkludering i utbildningen och att förstärka det sektorsöverskridande samarbetet. Följande strukturella åtgärder kan beaktas vid utvecklingen av en integrerad och övergripande strategi:
- a) Att för alla säkerställa rättvis tillgång till ett överkomligt pris till förskola och barnomsorg av hög kvalitet och med tillräckligt mycket personal, vilket kan förbättra barns välbefinnande och kognitiva utveckling, liksom deras bredare sociala och emotionella utveckling och ge dem de förutsättningar som krävs för att de ska kunna lyckas med utbildning och i livet.
 - b) Att stärka högkvalitativ, attraktiv och flexibel yrkesutbildning som kombinerar yrkeskunskaper och viktig kompetens.
 - c) Att främja en aktiv politik mot segregering, särskilt genom att anta antagningsregler som gör det möjligt med en heterogen skolsammansättning och en politik inriktad på inlärningskvalitet, och öka medvetenheten om fördelarna med mångfald i klassrummet för att förbättra skolresultaten för alla elever.
 - d) Att stödja inkludering av elever med funktionsnedsättning och/eller särskilda utbildningsbehov i vanliga skolor, med ändamålsenligt stöd från utbildade lärare och annan utbildningspersonal/rådgivare, eller hälso- och sjukvårdspersonal. Detta bör åtföljas av att fysiska hinder avlägsnas i skolmiljön, undervisningsmaterial i lämpligt format tillhandahålls och att diversifierade och individualiserade undervisnings- och inlärningsmetoder används.

- e) Att i möjligaste mån undvika att elever går om en årskurs och i stället främja verktyg som på ett tidigt stadium övervakar och flaggar barns och ungdomars inlärningsbehov och svårigheter och på lämpligt sätt erbjuder riktat och mer individanpassat stöd.
 - f) Att överväga alternativ till tidig spårning för att främja positiv interaktion mellan elever på olika nivåer i heterogena grupper och minska den socioekonomiska bakgrundens påverkan på elevernas resultat genom akademisk segregering.
 - g) Att öka flexibiliteten och den öppna karaktären inom utbildningsbanorna, exempelvis genom att kurser ges som moduler, erbjuda yrkesinriktade kurser eller främja flexibilitet vad gäller varaktighet och antagningstider. Underlätta övergångar mellan nivåer och typer av utbildning och mellan skola och framtida jobb, bland annat genom erkännande- och valideringssystem, studie- och yrkesvägledning från kvalificerade yrkesutövare och aktivt samarbete med berörda parter, inbegripet företag.
 - h) Att erbjuda vägar tillbaka till den allmänna utbildningen och säkerställa fri tillgång till program som ger en andra chans för dem som lämnat utbildningen i förtid, vilket också kan föreslås som en del av den förstärkta ungdomsgarantin.
-